

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

BM-II.059.1.120.2026

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan

Włodzimierz Czarzasty

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 15430 Pani Posłanki Marty Stożek, w sprawie dostępności usług opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 oraz skuteczności instrumentów państwa w tym zakresie, proszę przyjąć poniższe wyjaśnienia.

W Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (MRPiPS) monitoruje się dostępność miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 w oparciu o dane pochodzące z:

- rejestru żłobków i klubów dziecięcych/wykazu dziennych opiekunów prowadzonych przez gminy (zgodnie z ustawą o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3);
- sprawozdawczości podmiotów prowadzących instytucje opieki nad dziećmi do lat 3;
- danych statystycznych Głównego Urzędu Statystycznego;
- systemów informatycznych obsługujących programy wsparcia (w tym takie jak „Aktywny Maluch” czy „Aktywnie w żłobku”).

Analizy prowadzone są m.in. na poziomie gmin, z uwzględnieniem liczby miejsc w opiece instytucjonalnej oraz liczby dzieci w wieku do 3-go roku życia (wskaźnik dostępności miejsc opieki).

Kierownictwo Resortu ma świadomość, że wskaźniki liczone „średnio dla miasta” mogą nie odzwierciedlać różnicowań wewnętrznych (dzielnice, osiedla, mniejsze miejscowości położone w sąsiedztwie większych ośrodków miejskich czy aglomeracji). Niemniej trzeba uwzględnić, że rodzice wolą zapisywać dzieci do instytucji opieki właśnie w ośrodkach miejskich gdzie pracują, co powala im łatwiej godzić organizację dojazdów do pracy z miejsca zamieszkania i opieki.

Dane szczegółowe dotyczące rozmieszczenia placówek opieki nad dziećmi do lat 3 są dostępne w rejestrach gminnych, natomiast analizy na „niższym”: poziomie (np. dzielnicowym) pozostają w kompetencjach samorządów lokalnych, które najlepiej znają uwarunkowania komunikacyjne i demograficzne na podległym im terenie.

Kierownictwo Ministerstwa dysponuje danymi pozwalającymi identyfikować gminy o niskim poziomie dostępności miejsc opieki. Źródła w tym zakresie stanowią głównie:

- rejestr instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3;
- sprawozdawczość podmiotów prowadzących instytucje opieki nad dziećmi do lat 3.

Analiza kwestii takich jak odległość od placówki czy dostępność komunikacyjna w obrębie dużych miast wymagają analiz przestrzennych oraz zebrania danych o mobilności mieszkańców. Tego rodzaju szczegółowe badania nie są obecnie w resorcie prowadzone.

Świadczenie „Aktywnie w żłobku”, realizowane w ramach programu Aktywny Rodzic, ma na celu przede wszystkim obniżenie kosztów ponoszonych przez rodziców w związku z pobytem ich dziecka w placówce świadczącej usługi w zakresie opieki nad dziećmi w wieku do lat 3.

Świadczenie to ma charakter przede wszystkim popytowy, pośrednio może jednak stymulować rozwój podaży poprzez zwiększenie przewidywalności popytu na usługi opiekuńcze oraz działać jako zachęta do uruchamiania kolejnych instytucji opieki przez gminy i przedsiębiorców.

Bezpośrednimi instrumentami zwiększania liczby miejsc opieki są program inwestycyjny Aktywny Maluch 2022-2029 oraz programy akcesoryjne takie jak Aktywny dzienny opiekun w gminie, które wspierają tworzenie i funkcjonowanie nowych miejsc opieki.

Program Aktywny Maluch 2022-2029 preferencyjnie traktuje gminy pozbawione placówek opieki instytucjonalnej zapewniając im dogodniejsze reguły uczestnictwa i zmniejszając tym samym ryzyko inwestycyjne i projektowe, szczególnie nasilone w mniejszych gminach bez dostępu do form opieki nad dziećmi w wieku do lat 3. Z kolei program Aktywny dzienny opiekun w gminie jest dedykowany wyłącznie takim gminom i stanowi dla nich silne, bezpieczne wsparcie w uruchamianiu świadczenia usług opiekuńczych dla najmłodszych dzieci.

W Ministerstwie prowadzony jest monitoring poziomu opłat w placówkach objętych wsparciem oraz analizowane są dane dotyczące wykorzystywania świadczenia. Zebrane dane wskazują, że świadczenie w znacznym stopniu redukuje realne obciążenie finansowe rodzin. Np. świadczenie „Aktywnie w żłobku” obniżyło koszt opłaty za miejsce w instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 ze średnio 999,93 zł w sierpniu 2024 r. (przed wprowadzeniem programu „Aktywny Rodzic”) do 100,80 zł w styczniu 2026 r. Analizy wpływu programów na poziom opłat dla rodziców prowadzone są zarówno w ujęciu ogólnokrajowym, jak i z uwzględnieniem podziałów terytorialnych. Dane o wykorzystywaniu świadczenia „Aktywnie w żłobku” są również gromadzone przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych i obejmują m.in. liczbę jego beneficjentów.

W latach 2026–2027 planowane jest dalsze wsparcie JST poprzez:

- kontynuację programów inwestycyjnych finansowanych ze środków krajowych i europejskich (w tym KPO i funduszy europejskich), umożliwiających tworzenie nowych miejsc opieki oraz wsparcie ich funkcjonowania.
- wsparcie instytucji dziennego opiekuna jako elastycznej formy opieki, szczególnie w niedużych gminach pozbawionych instytucji opieki nad małymi dziećmi.

Również w programach inwestycyjnych stosowane są kryteria premiujące gminy o najniższym wskaźniku dostępności miejsc opieki, zwłaszcza te, w których dotychczas instytucje te nie funkcjonowały. Wszystkie podejmowane w Ministerstwie działania dotyczące obszaru rozwoju terytorialnego instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 koncentrują się na wspieraniu podmiotów mogących prowadzić instytucje opieki, przede wszystkim samorządów gminnych, w zakładaniu i prowadzeniu żłobków, klubów dziecięcych i dziennych opiekunów. Instrumenty projektowane i wdrażane przez Kierownictwo Resortu skupiają się na wparciu finansowym i merytorycznym.

Silnym impulsem do tworzenia instytucji opieki będzie też projekt szkoleniowy przygotowujący kadry opiekuńcze do pracy w placówkach. Zapewnienie bazy wykwalifikowanych opiekunów przełoży się na zwiększenie liczby nowych instytucji opieki. Projekt prowadzony jest w ramach programu „Akademia Wsparcia – krajowy system wspierania rozwoju opieki wczesnodziecięcej w Polsce 2024–2026”.

Do końca 2026 roku zaplanowano przeszkolenie łącznie 19 977 uczestników m.in. przygotowując ich do pracy w żłobku, klubie dziecięcym lub jako dzienny opiekun oraz w celu podniesienia ich kwalifikacji opiekuńczych. Szeroko zakrojone działania szkoleniowe

przyczynią się do znaczącego podniesienia jakości opieki w całym kraju, wzmacniając profesjonalizację kadr i prowadząc do ujednoczenia standardów opieki.

W Ministerstwie analizuje się możliwość dalszego doskonalenia mechanizmów alokacji dostępnych środków tak, aby w pierwszej kolejności trafiły do obszarów wykazujących największe potrzeby w omawianym zakresie.

Informuję, że aktualnie przepisy prawa nie określają minimalnych standardów w zakresie czasu dojścia lub dojazdu do placówki opieki nad dziećmi w wieku do lat 3. Kierownictwo resortu rodziny pozostaje otwarte na postulaty i propozycje władz jednostek samorządu terytorialnego w tym zakresie i pozostaje w stałym kontakcie z władzami samorządowymi, monitorując działanie wdrażanych instrumentów i dążąc do systematycznego zwiększania dostępności opieki nad dziećmi w wieku do lat 3.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Aleksandra Gajewska

Sekretarz Stanu

/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/